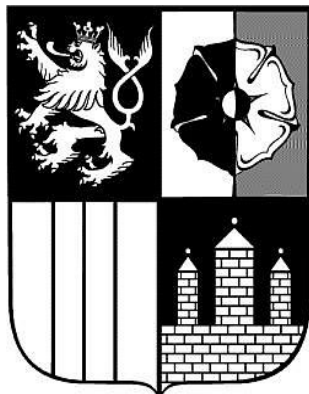


# Jihočeský kraj



## SMĚRNICE

**NÁZEV: Směrnice k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných Jihočeským krajem**

**ČÍSLO: SM/ 108 /RK**

**ZMĚNA Č.:**

**PLATNÁ OD: 1. 5. 2008**

**ROZSAH PŮSOBNOSTI:**

**Směrnice je závazná pro činnost příspěvkových organizací zřizovaných Jihočeským krajem a považuje se zároveň za jejich vnitřní předpis**

**TOUTO SMĚRNICÍ SE RUŠÍ PŘEDPIS --**

---

Vypracoval: Ing. Milan Šašek

Za aktualizaci zodpovídá: Bc. Hana Šimová, vedoucí oddělení školství OŠMT

Schválila: Rada Jihočeského kraje, usnesení č. 486/2008/RK

Vydáno: v tištěné podobě, na intranetu na adrese vnitřních dokumentů KÚ, na internetových stránkách určených pro školy a školská zařízení zřizované Jihočeským krajem

# SMĚRNICE K ZAJIŠTĚNÍ BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVÍ DĚTÍ, ŽÁKŮ A STUDENTŮ VE ŠKOLÁCH A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍCH ZŘIZOVANÝCH JIHOČESKÝM KRAJEM

## Článek 1

### Úvodní ustanovení

Pro bezpečnost a ochranu zdraví při výchově a vzdělávání dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních má výkon dohledu<sup>1</sup> nad činnostmi dětí, žáků a studentů mimořádný význam. Konkrétní úkoly a podrobnosti v péči o bezpečnost a ochranu zdraví a v jejich rámci i úkoly dohledu nad dětmi, žáky a studenty škol a školských zařízení stanoví pro jednotlivé typy škol a školských zařízení obecně závazné právní předpisy.

Cílem směrnice je zdůraznit klíčová ustanovení těchto předpisů a stanovit způsob postupu při zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví při výchově a vzdělávání dětí, žáků a studentů (dále jen „žák“) ve školách a školských zařízeních.

## Článek 2

### Předmět a rozsah úpravy

- (1) Tato směrnice stanoví postupy vedoucí k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků ve školách a školských zařízeních (dále jen „škola“).
- (2) Tato směrnice je určena pro právnické osoby vykonávající činnost škol zřizovaných Jihočeským krajem.

## Článek 3

### Předcházení rizikům

- (1) Školy zajišťují bezpečnost a ochranu zdraví žáků při vzdělávání a výchově (dále jen „vzdělávání“), činnostech s nimi přímo souvisejícími a při poskytování školských služeb.<sup>2</sup> K zabezpečení tohoto úkolu škola přijímá na základě vyhledávání, posuzování a zhodnocování rizik spojených s činnostmi a prostředím opatření k prevenci rizik.<sup>3</sup> Při stanovení konkrétních opatření bere v úvahu zejména možné ohrožení žáků při vzdělávání v jednotlivých předmětech, při přesunech žáků v rámci školního vzdělávání a při účasti žáků školy na různých akcích pořádaných školou. Zároveň přihlíží k věku žáků, jejich schopnostem, fyzické a duševní vyspělosti a zdravotnímu stavu.
- (2) Ředitel školy vydá školní řád; ředitel školského zařízení vnitřní řád.<sup>4</sup> Školní řád a vnitřní řád upravuje podrobnosti k výkonu práv a povinností žáků a jejich zákonných zástupců a podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a jejich ochrany před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí. Školní řád nebo vnitřní řád zveřejní ředitel na přístupném místě ve škole, prokazatelným způsobem s ním seznámí zaměstnance a žáky školy a informuje o jeho vydání a obsahu zákonné zástupce nezletilých žáků.

<sup>1</sup> ) Pokud jde o pojem „dohled“ (užívaný občanským zákoníkem a zákonem č. 561/2004 Sb.) a pojem „dozor“, je nutné uvést, že pojem „dohled“ je obecným zákonným pojmem, zatímco pojem „dozor“ je pojmem užívaným stále ještě v oblasti školství. Z hlediska praktického i právního však v těchto pojmech není žádný rozdíl.

<sup>2</sup> ) § 29 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání a o změně některých zákonů (školský zákon).

<sup>3</sup> ) § 101 a § 102 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce

<sup>4</sup> ) § 30 zákona č. 561/2004 Sb., (školský zákon).

#### **Článek 4** **Povinnosti žáků**

Žáci jsou povinni na úseku zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví zejména:

1. dodržovat školní a vnitřní řád a předpisy a pokyny školy k ochraně zdraví a bezpečnosti, s nimiž byli seznámeni,<sup>5</sup>
2. plnit pokyny zaměstnanců škol vydané v souladu s právními předpisy a školním nebo vnitřním řádem.

#### **Článek 5** **Omezení pro činnost žáků**

- (1) Pokud školy při vzdělávání žáků organizují praktické vyučování, praktickou přípravu, případně jiné práce, mohou mladistvé žáky zaměstnávat pouze činnostmi, které jsou přiměřené jejich fyzickému a rozumovému rozvoji a poskytují jim při práci zvýšenou péči.<sup>6</sup>
- (2) Na žáky se při praktickém vyučování a při praktické přípravě vztahují ustanovení zákoníku práce<sup>7</sup>, která upravují pracovní dobu, bezpečnost a ochranu zdraví při práci, péči o zaměstnance a pracovní podmínky žen a mladistvých, a další předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.
- (3) Školy dodržují zákazy prací a pracovišť platné pro ženy a zákazy prací mladistvým<sup>8</sup> a podmínky, za nichž mohou mladiství tyto práce výjimečně konat z důvodu přípravy na povolání.<sup>9</sup>

#### **Článek 6** **Zdravotní předpoklady**

- (1) Školy se řídí ustanoveními zvláštních předpisů, jež se týkají zjišťování zdravotního stavu žáků a jejich zdravotní způsobilosti pro příslušný obor vzdělání.
- (2) Pro účast na některých vzdělávacích činnostech školy, například na škole v přírodě, sportovních a tělovýchovných akcích, výuce plavání nebo lyžařském výcviku, se vyžaduje zdravotní způsobilost,<sup>10</sup> kterou posuzuje a posudek vydává praktický lékař pro děti a dorost. Pokud se bude jednat o akce, které nejsou taxativně vyjmenovány v zákoně, je nutné tyto podmínky stanovit ve školním (vnitřním) řádu. Praktický lékař pro děti a dorost, který dítě registruje, v posudku dále uvede, zda se dítě podrobilo stanoveným pravidelným očkováním nebo má doklad, že je proti nákaze imunní nebo že se nemůže očkování podrobit pro trvalou kontraindikaci.
- (3) Zákonní zástupci nezletilých žáků a zletilí žáci jsou povinni informovat školu<sup>11</sup> o změně zdravotní způsobilosti, zdravotních obtížích žáka nebo jiných závažných

<sup>5</sup>) § 22 zákona č. 561/2004 Sb., (školský zákon).

<sup>6</sup>) Zákon č. 262/2006 Sb., (zákoník práce), § 65 zákona č. 561/2004 Sb., (školský zákon).

<sup>7</sup>) § 65 zákona č. 561/2004 Sb., (školský zákon).

<sup>8</sup>) Zákon č. 262/2006 Sb., (zákoník práce), nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví zaměstnanců při práci.

<sup>9</sup>) Vyhláška č. 288/2003 Sb., kterou se stanoví práce a pracoviště, které jsou zakázány těhotným ženám, kojícím ženám, matkám do konce devátého měsíce po porodu a mladistvým, a podmínky, za nichž mohou mladiství výjimečně tyto práce konat z důvodu přípravy na povolání, § 66 odst. 6 a § 97 odst. 7 zákona č. 561/2004 Sb., (školský zákon).

<sup>10</sup>) § 9 a 10 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů.

<sup>11</sup>) § 22 zákona č. 561/2004 Sb., (školský zákon).

skutečnostech, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání nebo na účast na akcích podle odstavce 2.

- (4) Změny zdravotního stavu, ke kterým dojde v průběhu vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a které mohou mít vliv na zapojení žáka do prováděných činností, oznamují žáci okamžitě příslušnému pedagogickému pracovníkovi. Hlášení těchto změn musí být prokazatelné a je založeno do dokumentace žáka.

## **Článek 7**

### **Uvolňování žáků z vyučování**

- (1) Ředitel školy může ze závažných důvodů, zejména zdravotních, uvolnit žáka na žádost zákonných zástupců nebo zletilých žáků zcela nebo zčásti z vyučování některého předmětu; žáka se zdravotním postižením může také uvolnit z provádění určitých činností, popřípadě rozhodnout, že tento žák nebude v některých předmětech hodnocen. Konkrétní podmínky, za nichž lze uvolnit z vyučování žáka, stanoví školní řád.
- (2) Žák nemůže být uvolněn z předmětu rozhodujícího pro odborné zaměření absolventa. V předmětu tělesná výchova ředitel školy uvolní žáka z vyučování na písemné doporučení registrujícího praktického lékaře pro děti a dorost nebo odborného lékaře. Žák není z předmětu, z něhož byl zcela uvolněn, hodnocen.
- (3) Ředitel školy je povinen přerušit vzdělávání žákyni z důvodu těhotenství a mateřství, jestliže praktické vyučování nebo praktická příprava probíhá na pracovištích nebo spočívá v pracích zakázaných těhotným ženám a matkám do konce devátého měsíce po porodu podle zvláštních právních předpisů, nebo jestliže vyučování podle lékařského posudku ohrožuje těhotenství žákyně.<sup>12</sup>

## **Článek 8**

### **Osobní ochranné pracovní prostředky**

Osobní ochranné pracovní prostředky (dále jen "ochranné prostředky") se žákům poskytují při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech, pokud to vyžaduje ochrana jejich života a zdraví.<sup>13</sup> Škola je žákům poskytuje podle vlastního seznamu, zpracovaného na základě vyhodnocení rizik a konkrétních podmínek na pracovišti. Škola dbá, aby ochranné prostředky byly v použitelném stavu, a kontroluje jejich užívání.

## **Článek 9**

### **První pomoc a ošetření**

- (1) Škola a osoba, na jejímž pracovišti se uskutečňuje praktické vyučování nebo praktická příprava, zajistí, aby byly vytvořeny podmínky pro včasné poskytnutí první pomoci<sup>14</sup> a lékařského ošetření při úrazech a náhlých onemocněních. Na těchto pracovištích škola zajistí potřebný počet zaměstnanců k poskytnutí první pomoci a jejich proškolení. Odpovídá za vhodné rozmístění lékárníček první pomoci s potřebným vybavením.<sup>15</sup> Rovněž zajistí, aby se zásadami poskytování první pomoci byli seznámeni žáci a všichni zaměstnanci školy. Na vhodných místech umístí

<sup>12</sup>) § 66 odst. 6 a § 97 odst. 7 zákona č. 561/2004 Sb., (školský zákon).

<sup>13</sup>) § 101, § 102 a 104 zákona č. 262/2006 Sb., (zákoník práce), nařízení vlády č. 495/2001 Sb., kterým se stanoví rozsah a bližší podmínky poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků, nařízení vlády č. 21/2003 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na osobní ochranné prostředky.

<sup>14</sup>) § 103 zákona č. 262/2006 Sb., (zákoník práce).

<sup>15</sup>) Zákon č. 262/2006 Sb., (zákoník práce).

seznam telefonních čísel zdravotnických zařízení včetně zdravotnických zařízení zajišťujících dopravu raněných, nemocných a rodiček. O provedených opatřeních informuje kromě pedagogických pracovníků a ostatních zaměstnanců školy i žáky.

- (2) Při úrazu zajistí škola doprovod žáka do zdravotnického zařízení a zpět nebo domů, popřípadě do školského zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy nebo školského zařízení pro preventivně výchovnou péči. O události a provedených opatřeních informuje neprodleně zákonného zástupce žáka. V případě, že není za žádných okolností možné informovat zákonného zástupce nebo je sice informován, ale je mimo dosah řešení vzniklé situace, vrátí se žák s doprovodem do školy. Doprovodem může být pouze zletilá osoba, plně způsobilá k právním úkonům a v pracovněprávním vztahu ke škole.
- (3) Opatření k zajištění první pomoci provede škola i při školních akcích konaných mimo školu.
- (4) Rozsah vybavení prostředky pro poskytnutí první pomoci při zotavovací akci stanovuje zvláštní právní předpis.<sup>16</sup>

#### **Článek 10 Poučení žáků**

- (1) Škola zajistí, aby žáci byli prokazatelně poučeni o možném ohrožení zdraví a bezpečnosti při všech činnostech, jichž se účastní při vzdělávání nebo v přímé souvislosti s ním. Dále žáky seznámí s ustanoveními předpisů a pokynů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, pokud se vztahují na příslušnou činnost, akci nebo pracoviště, a průběžně také s ustanoveními školního řádu, vnitřního řádu, řádů dílen, laboratoří, odborných pracoven, sportovních zařízení, tělocvičen a hřišť a jiných pracovišť a s dalšími opatřeními školy, jež mohou mít bezpečnostně preventivní význam. Poučení se provede na začátku školního roku, a to v první úvodní vyučovací hodině, která je zaznamenána v třídní knize, a dále v každé první vyučovací hodině s možným rizikem, před akcemi konanými školou.
- (2) Dokladem o provedeném poučení je záznam poučení (např. v třídní knize), přílohou je osnova poučení. Pokud to stanoví předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví, nebo je-li to odůvodněno rizikem činnosti, budou znalosti žáků ověřeny.
- (3) Žáky, kteří nebyli v době poučení přítomni, je třeba v nejbližším vhodném termínu poučit. Ve složitějších případech, zejména při seznámení se s obsahem důležitých předpisů, pokynů a norem o bezpečnosti technických zařízení, se pořídí zápis podepsaný žáky, z něhož lze podle potřeby zjistit konkrétní obsah provedeného poučení.

#### **Článek 11 Dohled nad žáky**

- (1) Školy jsou povinny vykonávat podle zvláštních předpisů nad žáky náležitý dohled.<sup>17</sup> Kromě bezpečnostních hledisek zajišťují pedagogičtí pracovníci při dohledu nad žáky také výchovné působení, a to v zájmu předcházení škodám na zdraví, majetku a životním

<sup>16</sup>) Vyhláška č. 106/2001 Sb., o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti, ve znění pozdějších předpisů.

<sup>17</sup>) § 415, 422 zákona č. 40/1964 Sb., Občanský zákoník.

prostředí. O zajištění náležitého dohledu rozhoduje ředitel školy.<sup>18</sup> Vychází z konkrétních podmínek a přihlíží zejména k vykonávané činnosti, věku žáků a jejich rozumovému rozvoji (vyspělosti), dopravním a jiným rizikům. Ředitel školy pověří dohledem pedagogického pracovníka nebo i jiného zletilého zaměstnance školy, jestliže byl o výkonu tohoto dohledu řádně poučen, stanoví rozvrh dohledu nad žáky a vyvěsí ho na takovém místě, aby bylo možno při kontrolní činnosti snadno rozpoznat, který pedagogický pracovník dohled koná. O konkrétním systému rozhoduje ředitel školy ve školním řádu.

- (2) Zajištění dohledu nad žáky – strážníky v zařízení školního stravování přísluší vždy té právnické osobě, která vykonává činnost zařízení školního stravování. Způsob, jakým tento dohled bude zajištěn, je na rozhodnutí ředitele tohoto zařízení školního stravování.
- (3) Kromě ustanovení uvedených v této směrnici, jež mohou souviset s výkonem dohledu, existují ještě další zvláštní ustanovení v právních předpisech nebo ve vzdělávacích programech: například ustanovení o dělení tříd na skupiny, nebo jiná ustanovení o poměru mezi počtem žáků a počtem dozírajících osob, případně ustanovení podrobněji určující způsob výkonu dohledu.<sup>19</sup>

## **Článek 12**

### **Zvláštní pravidla při některých činnostech**

Kromě obecných zásad úrazové prevence jsou při některých činnostech dodržována další zvláštní pravidla. Je tomu tak zejména při výuce některých odborných předmětů se zvýšeným rizikem ohrožení zdraví a života, při praktickém vyučování, praktické přípravě, při výuce tělesné výchovy, koupání, výuce plavání, lyžařském výcviku, sportovních a turistických akcích. Ve všech takových případech klade škola zvýšený důraz na dodržování pokynů, právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví, pokynů a zásad úrazové prevence pedagogickými pracovníky i žáky. Důsledně je vyžadováno ukázněné chování žáků. Žák musí mít k dispozici svůj průkaz zdravotní pojišťovny nebo jeho kopii. Ředitel školy stanovuje organizaci a podmínky konání akce.

## **Článek 13**

### **Praktické vyučování a praktická příprava**

- (1) Při praktickém vyučování a praktické přípravě musí být pracoviště a jeho vybavení, včetně výrobních a pracovních prostředků a zařízení, v nezávadném stavu a musí odpovídat požadavkům předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.<sup>20</sup> Musí být dodržovány předpisy k zajištění bezpečnosti a ochraně zdraví při práci<sup>21</sup>, hygienické předpisy<sup>22</sup> a jiné právní předpisy (např. upravující dělení tříd

<sup>18</sup>) § 164 odst. 1 písm. h) zákona č. 561/2004 Sb., (školský zákon).

<sup>19</sup>) Například vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, vyhláška č. 13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři, vyhláška č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných; vyhláška č. 263/2007 Sb., kterou se stanoví pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení zřizovaných MŠMT, krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí.

<sup>20</sup>) Zákon č. 262/2006 Sb., (zákoník práce).

<sup>21</sup>) Zákon č. 262/2006 Sb., (zákoník práce), nařízení vlády č. 361/2007 Sb. a nařízení vlády č. 101/2005 Sb., o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí.

<sup>22</sup>) Zákon č. 262/2006 Sb., (zákoník práce).

na skupiny).<sup>23</sup> Žákům jsou na základě vyhodnocení rizik a konkrétních podmínek činnosti podle potřeby přidělovány ochranné prostředky.

- (2) Pokud se praktické vyučování a praktická příprava uskutečňuje u jiné právnické nebo fyzické osoby, musí být ve smlouvě,<sup>24</sup> kterou o tom škola s touto osobou písemně uzavírá, obsažena mimo jiné i ustanovení o opatřeních k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, včetně ochranných opatření, která musí být přijata, poskytování ochranných prostředků, ochranných nápojů, mycích, čistících a dezinfekčních prostředků. Právnická nebo fyzická osoba je povinna zajistit žákům bezpečnost a ochranu zdraví při pracovní činnosti ve stejném rozsahu, jako tomu je u vlastních zaměstnanců, s přihlédnutím k jejich věku, fyzickému a rozumovému rozvoji. V případě úrazu žáka odpovídá za škodu vzniklou tímto úrazem právnická nebo fyzická osoba, u které se uskutečňuje praktické vyučování nebo praktická výchova.

#### **Článek 14**

##### **Tělesná výchova**

Při výuce tělesné výchovy dodržuje škola platné rámcové vzdělávací programy a didaktické zásady. Bezpečnost žáků při tělesné výchově zajišťuje pedagogický pracovník po celou dobu vyučování. Vydává jasné, přesné a žákům srozumitelné povely a pokyny, kontroluje bezpečnost a funkčnost tělocvičného náradí a náčiní před zahájením výuky.

#### **Článek 15**

##### **Bezpečnost žáků při soutěžích a přehlídkách**

- (1) Vysílající školy zajišťují bezpečnost a ochranu zdraví žáků po dobu dopravy na soutěže a ze soutěží, pokud se se zákonným zástupcem žáka nedohodne jinak. Pokud po dohodě bude akce zahájena až na místě konání, zodpovídá za dopravu i zpět zákonný zástupce žáka. V průběhu soutěže, a to pouze v místě a prostoru konání soutěže, zajišťuje bezpečnost a ochranu zdraví žáků organizátor<sup>25</sup>.
- (2) Po dobu vlastní soutěže přebírá náležitý dohled nad žáky organizátor soutěže. Vyhláší počátek a konec soutěže nebo přehlídky a zajišťuje podmínky pro bezpečnou účast žáků poskytnutím případných ochranných prostředků, náležitým vybavením laboratoří, jiných soutěžních míst a současně přihlédne k věku, fyzickému a rozumovému rozvoji žáků. V průběhu akce musí být pedagogický pracovník trvale přítomen a musí mít přehled o tom, kde se žáci pohybují. Pokud žáci činnost ukončí nebo ze zdravotních či jiných důvodů přeruší, je povinen je okamžitě převzít.
- (3) U sportovních soutěží, uměleckých soutěží a dalších soutěží, kde to charakter soutěže vyžaduje a je to dáno organizačním řádem, zajišťuje bezpečnost a ochranu zdraví žáků vysílající škola v plném rozsahu, pokud se se zákonným zástupcem žáka nedohodne jinak.

<sup>23</sup>) § 6 vyhlášky č. 13/2005 Sb., nařízení vlády č. 689/2004 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání.

<sup>24</sup>) § 12 vyhlášky č. 13/2005 Sb.

<sup>25</sup>) vyhláška MŠMT č. 55/2005 Sb., o podmínkách organizace a financování soutěží a přehlídek v zájmovém vzdělávání.

## **Článek 16**

### **Zahraniční výjezdy**

Školy odpovídají za bezpečnost a ochranu zdraví žáků při zahraničních výjezdech, které organizují v rámci vzdělávání nebo s ním přímo souvisejících činnostech. O konkrétních opatřeních a poučení žáků, případně jejich zákonných zástupců, se pořizuje před uskutečněním výjezdu záznam o poučení podepsaný jeho účastníky. Mezi účastníky výjezdu do zahraničí zařadí škola pouze ty žáky, kteří předloží písemný souhlas zákonného zástupce žáka nebo zletilého žáka a mají uzavřené pojištění odpovědnosti za škodu platné na území příslušného státu a pojištění léčebných výloh v zahraničí nebo v případě výjezdu do členského státu Evropské unie mají Evropský průkaz zdravotního pojištění nebo potvrzení tento průkaz nahrazující.<sup>26</sup>

## **Článek 17**

### **Úrazy žáků**

- (1) Pojem „školní úraz“ je definován jako úraz žáků, který se stal žákům při vzdělávání nebo s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb.
- (2) Úrazem žáků není úraz, který se žákům stane na cestě do školy a zpět, nebo na cestě na místo nebo cestou zpět, jež bylo určeno jako shromaždiště mimo prostory školy při akcích konaných mimo školu.

## **Článek 18**

### **Evidence úrazů žáků**

Ředitel školy zajistí evidenci úrazů v souladu s právními předpisy.<sup>27</sup>

## **Článek 19**

### **Odpovědnost za škodu při úrazech žáků**

Školy odpovídají v rozsahu stanoveném zvláštními předpisy<sup>28</sup> žákům za škodu, která jim vznikla v důsledku úrazu. Způsob a rozsah náhrady škody projedná škola se zákonnými zástupci žáka nebo se zletilým žákem. Ředitel školy je povinen projednat veškeré škodní události, které jsou kryty z pojištění uzavřeného Jihočeským krajem, jako pojistnou událost.

## **Článek 20**

Kontrolu dodržování podmínek pro bezpečnost a ochranu zdraví žáků při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb provádí zřizovatel, Česká školní inspekce<sup>29</sup>, orgány ochrany veřejného zdraví, popřípadě orgány inspekce práce podle zvláštních právních předpisů.

## **Článek 21**

### **Postup při předání zprávy mimořádného významu a zásady krizové komunikace s médii**

- (1) Mimořádnou událostí ve školách může být jakákoliv událost, při níž došlo nebo při níž by mohlo dojít k ohrožení života, zdraví, majetku, bezpečnosti, životního prostředí, tj. např. živelná pohroma, havárie dopravních prostředků, havárie v provozu školy, havárie technických zařízení, únik nebezpečných látek, těžký úraz zaměstnance nebo

<sup>26</sup>) § 2 vyhlášky č. 48/2005 Sb.; § 17 vyhlášky č. 13/2005 Sb.,

<sup>27</sup>) V podrobnostech vyhláška č. 64/2005 Sb., o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů.

<sup>28</sup>) Zákon č. 262/2006 Sb., (zákoník práce), § 420, 422 zákona č. 40/1964 Sb., (občanský zákoník).

<sup>29</sup>) § 174 zákona č. 561/2004 Sb., (školský zákon).



žáka (dočasné nebo trvalé těžké poškození organismu, vícečetné zranění, úraz s následkem smrti apod.) a jiné.

- (2) Zprávou mimořádného významu je jakékoliv oznámení o vzniku mimořádné události nebo podezření na vznik mimořádné události. Zprávu mimořádného významu je povinen oznámit ředitel školy neprodleně vedoucímu odboru školství (dále jen VO) případně jeho zástupci. VO nebo jeho zástupce provedou stručný záznam na formuláři o mimořádné události a předají ho pracovníkovi odboru pro BOZP a krizové řízení. Tento pracovník doplní další podrobnosti a dále případ sleduje a průběžně informuje VO a jeho zástupce.
- (3) VO nebo jeho zástupce informují o události tiskovou mluvčí krajského úřadu (dále jen KÚ) a případně ředitele KÚ. Po konzultaci s tiskovou mluvčí, eventuálně s ředitelem KÚ je stanoven další postup komunikace s médii ze strany KÚ a ředitele školy.
- (4) VO nebo jeho zástupce v případě nezbytnosti souhrnně informují ředitele KÚ a radní pro oblast školství a zabezpečují komunikaci s tiskovou mluvčí KÚ.
- (5) V případě rozhodnutí ředitele KÚ provádí odbor vlastní zjišťování přímo na místě události a zpracovává písemnou zprávu pro ředitele KÚ a radní pro oblast školství.
- (6) PO ukončení mimořádné události jsou veškeré zdokumentované písemnosti uchovány u pracovníka pro BOZP a krizové řízení odboru jako příloha prvotního záznamu o události mimořádného významu (formulář o mimořádné události). V průběhu mimořádné události poskytuje VO nebo jeho zástupci plnou součinnost vedoucí OLVV při řešení právních problémů události a vedoucí oddělení krizového řízení KÚ.

## **Článek 22**

Vedoucí odboru je povinen každoročně zajistit aktualizaci seznamu platných právních předpisů vztahujících se k oblasti zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků ve školách a jeho zveřejnění na internetových stránkách pro školy zřizované Jihočeským krajem.

## **Článek 23**

### **Účinnost**

Tato směrnice SM/ 108 /RK byla schválena Radou Jihočeského kraje usnesením č. 486/2008/RK dne 29. 4. 2008 a nabývá účinnosti dnem 1. 5. 2008.

Ing. arch. Robin Schinko v.r.  
1. náměstek hejtmána

RNDr. Jan Zahradník v.r.  
hejtman

### **Přílohy**

- č. 1 Formulář o mimořádné události
- č. 2 Krizová komunikace

## FORMULÁŘ O MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI

ZÁZNAM O MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI (STRUČNÝ POPIS)

INFORMACE PŘIJATA DNE: ..... ČAS: .....

INFORMACI PŘIJAL – PODPIS: .....

DALŠÍ POSTUP, KONZULTACE (S KÝM, NAPŘ. S TISKOVOU MLUVČÍ KÚ, S ŘEDITELEM KÚ)

ULOŽENO U PRACOVNÍKA PRO BOZP A KRIZOVÉ ŘÍZENÍ OŠMT DNE:.....

PŘÍLOHY (NEMUSÍ VYPLYNOUIT JEJICH POTŘEBA Z ŘEŠENÍ PŘÍPADU):

1. ZÁZNAM Z VLASTNÍHO ZJIŠŤOVÁNÍ NA MÍSTĚ (V PŘÍPADĚ POTŘEBY)
2. ZPRÁVY PRO ŘEDITELE KÚ, RADNÍ PRO OBLAST ŠKOLSTVÍ (V PŘÍPADĚ POTŘEBY)

## **Krizová komunikace**

Krizová komunikace nemůže existovat odděleně od klasicky prováděné komunikace. Krizi lze obecně vymezit jako problém, který je třeba řešit pod časovým tlakem. Patří do oblastí negativní publicity, která může výrazně ovlivnit důvěru veřejnosti ke škole.

Nejúčinnější je prevence, tj. předvídání krize, pečlivá příprava každé činnosti.

### **Jak zvládnout profesionálně krizi – zásady krizové komunikace:**

- rychlé definování problému, tj. identifikace potenciálních krizových momentů
- vytvoření krizového týmu – určení kompetentních osob odpovědných za komunikaci s médii ve škole
- posouzení a výběr komunikačních kanálů
- formulace sdělení a argumentů
- lze zpracovat krizový manuál školy
- trénink a pravidelná péče o kontakty s organizacemi a orgány určenými k doзору v případě krizové situace (policie, zřizovatel aj.)

### **Chyby v krizové komunikaci:**

- úmyslné zamlčování skutečnosti
- vícehlasost při sdělování základních informací
- tabuizování určitých bodů

### **Příklad postupu v krizových situacích:**

- uvědomit si existenci krizové situace
- svolat krizový tým
- vyhnout se panice
- pokud jste součástí problému – vydejte prohlášení
- definujte strategii
- pečlivě monitorujte každý okamžik krize
- poskytněte včasné relevantní informace
- komunikujte s dotčeným zaměstnancem, žákem
- zvládejte osobní emoce a nezapomínejte na odpočinek
- uzavřete krizovou situaci a vyjádřete všem uznání za aktivní pomoc při jejím zvládnutí

### **Zásady pro komunikaci s médii**

- nepromarnit příležitost, při které lze s novináři komunikovat (prezentace úspěchů) a udržovat s novináři přátelské kontakty, je-li to možné
- zachovat při styku s nimi neutralitu postoje, vyhnout se osobním názorům a emocím
- učinit vše, abyste mohli novinářům včas, fundovaně a pravidelně odpovědět
- odpovídat stručně, jasně a srozumitelně, vysvětlit uváděné údaje
- pečlivě se připravit – shromáždit všechny údaje, připravit si argumenty, formulace a styl komunikace
- zvážit, komu je informace určena (posluchač, čtenář) a pokusit se uvažovat jako novinář

- pozorně poslouchat novinářovy otázky
- neužívat mnoho cizích slov, odborných termínů a výrazů, neodpovídat jednoslovně
- nemluvit příliš, neopakovat se a nepoužívat fráze
- domluvený rozhovor nerušit
- jednat v klidném odpovídajícím prostředí
- v případě nejasnosti je lepší se domluvit na zaslání písemných odpovědí

### **Příprava na rozhovor s novinářem**

- V rámci přípravy na rozhovor se pokuste zjistit:
- předmět rozhovoru, tj. otázky, které novináře budou pravděpodobně zajímat nejvíce
- „profil“ novináře – jaký tisk zastupuje (zpravodajský, bulvární)
- předpokládanou délku rozhovoru či článku (rozsah a dobu jeho zveřejnění)
- provádět průběžně monitoring tisku

### **Praktické rady pro postup v krizové situaci**

- mít připraven alespoň jeden základní plán jak postupovat, představu o složení týmu a jednotlivých krocích
- první reakce na vzniklou situaci musí být co nejrychlejší a současně efektivní
- soustředit poskytování informací do jednoho centra, určit hlavní osobu (ředitel školy), která komunikuje s médii
- „mluvčí“ musí být kompetentní a schopný poskytnout informace
- průběžně sledovat situaci, monitorovat její publicitu, být ve spojení s vedením (s OŠMT)
- při komunikaci se držet strategie, neměnit postoje a přístup k problému
- médiím poskytnout informace rychle, efektivně tak, aby nedocházelo ke komunikačním šumům
- pokud nejde odpověď poskytnout, je nutné vysvětlit proč a dát novinářům termín, kdy bude možné relevantní informace zveřejnit
- respektovat rozměr problému a dát pozor na to, že se místní krize může stát celokrajskou nebo celostátní jen proto, že se na místní úrovni nedaří úspěšně komunikovat
- mít spojence (např. část veřejnosti, rodičů apod.) a předpokládat kritiky.